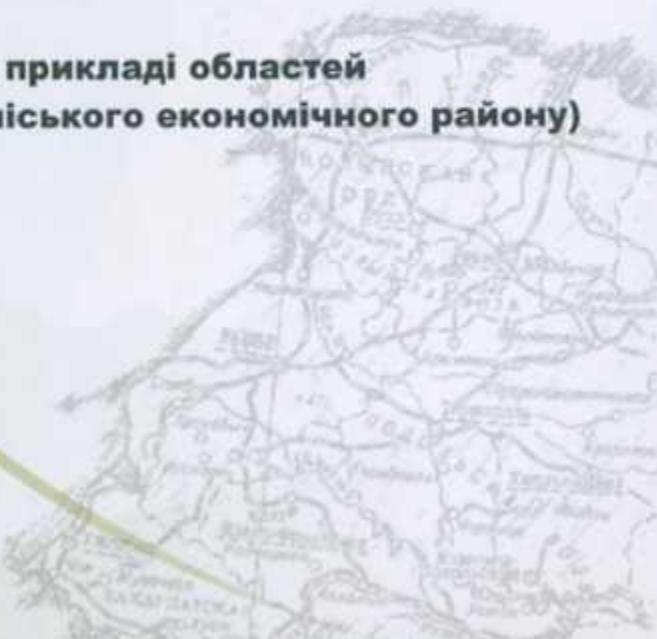


# **Проблеми і шляхи розвитку депресивного регіону**

**(На прикладі областей  
Поліського економічного району)**



Міністерство освіти і науки України  
Волинський державний університет імені Лесі Українки

**ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ РОЗВИТКУ  
ДЕПРЕСИВНОГО РЕГІОНУ  
(НА ПРИКЛАДІ ОБЛАСТЕЙ  
ПОЛІСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ)**

*Монографія*

Редакційно-видавничий відділ „Вежа”  
Волинського державного університету  
імені Лесі Українки  
Луцьк-2006

Укр. № 0081

УДК 332.122(477)  
ББК 65.046.1(4 Укр)  
П 78

*Рекомендовано до друку вченю радою  
Волинського державного університету імені Лесі Українки  
(протокол № 12 від 29.06.2006 р.)*

Рецензенти:

*О. Т. Євтух – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії Волинського державного університету імені Лесі Українки;*

*Л. Г. Літіч – директор навчально-наукового виробничого інституту бізнесу і обліку Луцького державного технічного університету;*

*В. І. Павлов – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування Національного університету водного господарства та природокористування.*

П 78 Проблеми і шляхи розвитку депресивного регіону (на прикладі областей Поліського економічного району): Монографія / За ред. М. І. Карпіна. – Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006.– 332 с

ISBN 978-966-600-237-5

У сучасних умовах все більша увага вчених приділяється розвитку окремих регіонів України, у тому числі депресивних територій. Це пов'язано з тим, що регіони набувають дедалі більшої самостійності, у тому числі у плануванні економічного розвитку й управлінні. Одночасно зростає відповідальність місцевих органів влади за формування територіальної економічної політики. Разом з тим вони ще не мають необхідного досвіду для вибору оптимальної стратегії розвитку, що є однією з причин незадовільного соціально-економічного становища багатьох регіонів України. Це, передусім, стосується областей Поліського економічного району (Волинської, Рівненської, Житомирської та Чернігівської), які значно відрізняються від інших областей України. Викладені обставини тумовили вибір теми цієї комплексної монографії, авторами якої є вчені і практики Західного регіону України та Києва.

Для студентів, викладачів, усіх, хто цікавиться розвитком регіональної економіки України.

ISBN 978-966-600-237-5

© Волинський державний  
університет  
імені Лесі Українки, 2006

## ЗМІСТ

Вступ .....	5
<b>Розділ 1. Соціально-економічний розвиток Поліського регіону: проблеми і перспективи .....</b>	<b>8</b>
1.1. Особливості соціально-економічного розвитку областей Поліського регіону.....	8
1.2. Типологія регіонів України .....	19
1.3. Основні напрямки і проблеми соціальної політики у Волинській області та в Україні .....	37
1.4. Формування фінансово-економічного механізму соціального захисту в аграрній сфері району (порівняльний аналіз ситуації в Україні та у Волинської області).....	50
1.4.1. Вплив рівня життя сільського населення на соціальний захист у регіоні.....	50
2. Досвід та проблеми реформування пенсійного забезпечення у Волинській області .....	62
3. Вирішення проблем зайнятості та оплати праці населення як одна із головних форм соціального захисту населення в регіоні.....	75
<b>Розділ 2. Проблеми депресивності розвитку сільських територій Полісся .....</b>	<b>95</b>
2.1. Методичні засади оцінювання депресивності регіонів: досвід ЄС і його адаптація до умов України .....	95
2.2. Суть та методика оцінки депресивності регіону .....	111
2.3. Підходи до визначення депресивних сільських територій України .....	122
2.4. Проблеми і перспективи розвитку сільських територій Полісся .....	138
<b>Розділ 3. Проблеми і перспективи регіонального ринку праці в Поліському економічному районі .....</b>	<b>160</b>
3.1. Формування самостійної зайнятості населення та розвиток ринку праці .....	160
3.2. Оцінка сучасної кон'юнктури ринку праці та самозайнятості (на прикладі Житомирської, Волинської та Рівненської областей).....	167
3.3. Нові концептуальні підходи до формування стратегії самостійної зайнятості населення.....	179
<b>Розділ 4. Особливості розвитку регіонального АПК .....</b>	<b>194</b>
4.1. Стан особистих селянських господарств та необхідність розвитку їх кооперації у Житомирській області ...	194

<b>4.2. Регіональні особливості становлення та розвитку кооперативів при сільських громадах (на прикладі Житомирської, Волинської та Рівненської областей) .....</b>	<b>207</b>
<b>4.3. Класифікація проблем маркетингової діяльності малих підприємств переробної галузі .....</b>	<b>223</b>
<b>4.4. Дослідження рівня продовольчої безпеки Рівненщини .....</b>	<b>241</b>
<b>Розділ 5. Стан та перспективи зовнішньоекономічних відносин депресивного регіону з країнами ЄС</b>	
в аграрній сфері (на прикладі Житомирщини).....	250
5.1. Особливості зовнішньоекономічних відносин депресивного регіону з країнами ЄС в аграрній сфері.....	250
5.2. Оцінка можливих економічних результатів інтеграції України в Європейський Союз.....	261
<b>Додатки.....</b>	<b>270</b>
<b>Розділ 6. Розвиток допоміжного виробництва промислових підприємств у депресивному регіоні (на прикладі промислових підприємств Волинської області) .....</b>	<b>280</b>
6.1. Оцінка впливу середовища функціонування на розвиток допоміжного виробництва в депресивному регіоні.....	280
6.2. Рівень ефективності розвитку допоміжного виробництва промислових підприємств Волині .....	306
6.3. Напрями реформування допоміжного виробництва промислових підприємств на основі структуризації .....	321
<b>Розділ. 7. Проблеми функціонування фінансово-кредитної сфери в депресивному регіоні.....</b>	<b>341</b>
7.1. Проблеми та шляхи розвитку банківської справи у депресивному регіоні.....	341
7.2. Міжбюджетні відносини в областях Поліського економічного району .....	348
<b>8. Соціально-економічні проблеми вибору моделі адміністративно-територіальної реформи для депресивного регіону .....</b>	<b>364</b>
8.1. Необхідність та напрями проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні .....	364
8.2. Шляхи вирішення фінансово-економічних проблем проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні та в депресивному регіоні .....	375
8.3. Врахування вимог ЄС та досвіду Польщі при проведенні адміністративно-територіальної реформи в Україні .....	389
<b>Висновки.....</b>	<b>402</b>
<b>Література.....</b>	<b>406</b>
<b>Додатки.....</b>	<b>414</b>

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ РОЗВИТКУ  
ДЕПРЕСИВНОГО РЕГІОНУ  
(НА ПРИКЛАДІ ОБЛАСТЕЙ  
ПОЛІСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ)**

*Монографія*

Редактор і коректор *В. І. Гребенюк*  
Технічний редактор *Л. М. Козлюк*

Підл. до друку 25.12.2006. Формат 60×84<sup>1</sup>/<sub>16</sub>. Папір офс. Гарн. Таймс. Друк цифровий.  
Обсяг 19,63 ум. друк. арк., 19,65 обл.-вид. арк. Наклад 300 пр. Зам. 1576.

Редакційно-видавничий відділ "Веска" Волинського державного університету  
ім. Лесі Українки (43025 м. Луцьк, просп. Волі, 13). Друк – РВВ "Веска" ВДУ ім. Лесі  
Українки (43025 м. Луцьк, просп. Волі, 13). Свідоцтво Держкомінформу ДК № 590 від  
07.09.2001.